

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำเนิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทย โดยรัฐบาลที่มีจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ในขณะนั้นได้ตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 โดยสาระสำคัญของกฎหมายดังกล่าว กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และปรากฏว่ารัฐบาลมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลได้เพียง 59 แห่ง ก็ต้องยุบเลิกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 เนื่องจาก การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จและรัฐบาลขณะนั้นต้องการจัดระเบียบการปกครองระดับตำบลให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั่วประเทศมีการจัดให้อยู่ในรูปแบบของสภาตำบล (จีระ อกศลปี. 2548 : 71)

ต่อมาในปี 2537 รัฐบาลโดยนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้มีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยกำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีสภาพเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเช่นเดียวกับรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 จึงเท่ากับเป็นการนำการจัดระเบียบการปกครองระดับตำบลในรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเคยมีการจัดตั้งในปี 2499 นำกลับมาใช้ใหม่ และกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2537 นี้ยังได้บัญญัติเพิ่มอำนาจหน้าที่ การคลัง การบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามหลักการปกครองตนเองเพิ่มมากขึ้นกว่ากฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลปี 2499 (วิภคต์ รุจิปเวสน์. 2544 : 1)

ปัจจุบันการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนของ การปกครองท้องถิ่น ได้วิวัฒนาการไปอย่างมาก โดยวิวัฒนาการจากรูปแบบของการให้ส่วนกลาง ซึ่งเป็นศูนย์รวมอำนาจทางด้านการบริหาร (Centralized management) เป็นศูนย์รวมของการตัดสินใจนับตั้งแต่

การตัดสินใจว่าจะแต่งตั้งใครเป็นผู้บริหารราชการส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนมาเป็นการให้ราษฎรมีอำนาจในการปกครองตนเอง ตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเองและตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้หลักการที่ว่า การปกครองท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการบริหารท้องถิ่นในลักษณะนี้ก็คือ หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชนโดยตรง (ศุภวัฒนากร วงศ์ชนวสุ, 2546 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลนาอุดมเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดมเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) มาตรา 66, 67 และ 68 และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยสามารถสรุปเป็นภารกิจหลักและภารกิจรอง ดังนี้ ภารกิจหลัก ประกอบด้วย 1) ด้านการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน 3) การส่งเสริมการเกษตร 4) ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหาร และ 7) ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนภารกิจรอง ประกอบด้วย 1) ด้านการฟื้นฟูวัฒนธรรมและส่งเสริมประเพณีท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน 3) การสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมในครัวเรือน และ 4) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

กล่าวเฉพาะด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม ที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านการคมนาคม ที่เป็นการสร้างและซ่อมแซมถนนภายในหมู่บ้านและเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน และการพัฒนาด้านระบบประปาซึ่งในปัจจุบันมีระบบประปาในหมู่บ้านครบทั้ง 17 หมู่บ้าน ทั้งนี้ การพัฒนาทั้งสองด้านดังกล่าวนี้ ถือเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดมจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการหรือตามความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ แต่เนื่องจากที่ผ่านมายังไม่เคยมีการสำรวจความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวมาก่อน

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามีความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประชาชนในเขตชุมชนของตำบลนาอุดม

อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเฉพาะด้านการคมนาคม และด้านการประปา เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้าน โครงสร้างพื้นฐานในสองด้านที่กล่าวมาและการพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป

คำถามการศึกษา

1. ประชาชนมีคาดหวังในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับใด
2. ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ดอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หมู่บ้านในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพหนอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 17 หมู่ ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านนาแพง หมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์สว่าง หมู่ที่ 3 บ้านหนองกรุง หมู่ที่ 4 บ้านโนนสว่าง หมู่ที่ 5 บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ 6 บ้านหนองม่วง หมู่ที่ 7 บ้านโคกกลาง หมู่ที่ 8 บ้านถนนชัย หมู่ที่ 9 บ้านบึงอุดม หมู่ที่ 10 บ้านสี่แยก หมู่ที่ 11 บ้านโนนสามัคคี หมู่ที่ 12 บ้านสะอาดเจริญ หมู่ที่ 13 บ้านโนนศึกษา หมู่ที่ 14 บ้านนาอุดม หมู่ที่ 15 บ้านบึงคำ หมู่ที่ 16 บ้านใหม่สามัคคี

หมู่ที่ 17 บ้านม่วงคำ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนทั้ง 17 หมู่บ้าน ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้มียรายชื่อตามบัญชีของสำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1,483 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ 2550)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในค้างนี้ ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนทั้ง 17 หมู่บ้าน ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้มียรายชื่อตามบัญชีของสำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จำนวน 1,483 ครัวเรือน (ข้อมูล ณ วันที่ 24 เดือน กุมภาพันธ์ 2550) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 315 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในค้างนี้ มุ่งศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องค้างนี้

3.1 ศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดมจำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาคมนาคม 2) ด้านการพัฒนาประปา

3.2 ศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือความคิดเห็นด้วยวิจารณญาณเกี่ยวกับความคาดคะเนหรือการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าควรจะมี ควรจะเป็น ควรจะเกิดขึ้น อันจะนำไปสู่ผลงานที่ดีขึ้น ซึ่งในค้างนี้ คือ ความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และด้านประปาในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินการเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โครงสร้างพื้นฐานในเขตชุมชนด้านคมนาคม และด้านการประปา

ความคาดหวังต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าจะเป็นที่พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิด โครงสร้าง พื้นฐานใน 2 ด้าน ในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดมดังนี้

1. การพัฒนาด้านคมนาคม หมายถึง การดำเนินการขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาอุดมเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซม เกี่ยวกับทางจราจรทางบกและ ทางน้ำให้ดีกว่าเดิม การก่อสร้างซ่อมแซมถนนที่ชำรุด การปรับผิวจราจร การซ่อมแซม สะพาน การก่อสร้างถนน การซ่อมแซมร่องระบายน้ำ การบำรุงรักษาแม่น้ำลำคลอง และ ความรวดเร็วในการปรับปรุงบำรุงรักษาทั้งทางบกและทางน้ำ

2. การพัฒนาด้านประปา หมายถึง การดำเนินการขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนาอุดมเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุง แก้ไข ซ่อมแซมเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภค ต่าง ๆ น้ำดื่ม น้ำใช้ให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม รวมถึงการจัด ให้มีความรวดเร็วในการจัดหาอุปกรณ์ในการออกปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานให้ตรงต่อความคาดหวังของประชาชนในเขตชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด